

Årsrapport 2014

Innovative løsninger for miljøets beste

FREVAR KF
Distriktets miljøbedrift

Innhold

Direktøren	3
Avfallshåndteringen	4
Vannverket	6
Energigjenvinning	8
Renseanleggene	10
Biogassanlegget	12
Forretningsområder	13
Åpne FREVAR	14
Styret	16
Beretning	17
Regnskap	19
Noter til regnskapet	21
Revisor	26

Direktøren

FREVAR KF eier, driver, vedlikeholder og utvikler kommunens anlegg innen behandling av avfall, rensing av avløp og produksjon av drikkevann. Vi er et foretak med fokus på drift, utvikling og vekst basert på våre kjernevirksomheter, vår kompetanse og våre anlegg.

Om året som har gått

Etter mange år med stabil arbeidsstokk, har foretaket det siste året opplevd større turnover. Våre medarbeidere har vist god evne til omstilling, og samtidig har organisasjonen prestert bedre resultater enn budsjettert på de fleste anlegg. I tillegg ble FREVAR enig med industrien om ny energiavtale, med virkning fra 01.01.14. Dette gir gode forutsetninger for videre drift med fokus på miljø, økonomi og samfunn.

Administrative prosesser har tatt mye tid i 2014. En av de viktigste var når FREVAR stevnet staten for usaklig forskjellsbehandling innen sluttbehandlingsavgift for energigjenvinning av avfall. Prosessen har pågått i over to år, og FREVAR vant først frem i tingretten og tapte deretter i lagmannsretten. FREVAR anket saken til høyesterett, men fikk på nyåret melding om at saken ikke tas opp. For FREVAR, og Fredrikstad kommune som helhet, har saken vært prinsipiell, og vi har gjennom denne saken belyst at det kan stilles spørsmål ved Finansdepartementet og Toll- og avgiftsdirektoratets håndtering av likebehandlingsprinsippet.

For å sikre konkurransedyktig drift, har det gjennom året vært arbeidet med en omorganisering innenfor vann og avløp på FREVAR. Målet har vært å få en mer robust driftsorganisasjon, og løsningen har blitt mer kunnskap og mer fleksibilitet. Opplæring av operatører som drifter alle anlegg innenfor vann, avløp og biogass pågår. Kompetanseoverføringen mellom operatører oppleves meget positiv, og samhandling gir bedre drift på alle anlegg.

Biogassanlegget som startet opp juni-2013 har hatt et bedre driftsår i 2014 enn i oppstartsåret, men krever fortsatt tilpassing av prosessen. Det pågår flere prosjekter, og ytterligere fokus er nødvendig i tiden framover. FREVAR driver prosessindustri, og fortsetter arbeidet med kontinuerlig forbedring, innenfor rammen av vår visjon:

"Innovative løsninger for miljøets beste!"

Vi trenger en organisasjon som løser de oppgaver FREVAR har, og som samtidig er rustet til å møte fremtidens utfordringer. Underlaget for dette skal være en fremtidsrettet strategi som styret og ledergruppa fortsetter arbeidet med i 2015. FREVAR driver prosessanlegg som blir eldre og har et økende vedlikeholdsbehov. Reinvesteringer i eldre anlegg eller investering i nye anlegg er avgjørende eierspørsmål som styret og bystyret må ta stilling til. Strategiprosessen vil generere et grunnlag for disse vurderingene.

Oppstart av kullfilterprosjektet på vannverket ble, grunnet bemanningssituasjonen, utsatt fra 2014 til 2015. Nå gleder vi oss til å ta fatt i oppgaven med nye og gamle medarbeidere.

Det er mange synergier mellom anleggene på FREVAR, og enda flere på Øra industriområde. I 2014 ble den første Ørakonferansen avholdt, i den gamle hydrogenfabrikken hos Fredrikstad innovasjonspark. Høy deltagelse både lokalt og regionalt gir grobunn for ytterligere samarbeid og vekst hos aktørene på Øra.

Til slutt er dere hjertelig velkommen til å besøke FREVAR sin webside på www.frevar.com Vi kan miljøvennlig avfallsbehandling og energiproduksjon, ta gjerne kontakt så kan vi skape suksess sammen i 2015!

Fredrikstad, 05.02.2015

Fredrik Hellström, direktør

Avfallshåndtering

Sortering, gjenbruk, gjenvinning, bærekraftig deponering – avfallshåndtering for framtiden.

Kretsløpstankegang

Avfallshåndtering er et spørsmål om å tilrettelegge for nyttige kretsløp av materialer og energi, og samtidig sørge for kontroll med kretsløpet av forurensninger. Med mål om å være nytenkende har FREVAR bevisst tilrettelagt for at de ulike interne behandlingsmetodene skal være effektive, miljøtilpasset og godkjent av myndighetene.

Oppgavene i avdelingen er mangfoldige og utfordrende. Behandlingsområdene er oppdelt i blant annet logistikk, deponidrift, kompostering, håndtering av farlig avfall, rensing og mottak av forurenset jord med mer.

Gjenvinningsstasjonen

Gjenvinningsstasjonen (GVS) ved FREVAR er et tilbud for husholdningene i kommunen for å ta imot grovavfall som ikke samles inn over den ordinære renovasjonsordningen. Næringsavfall skal leveres til nabobedriften ØGAS.

Intensjonen ved drift av GVS ved FREVAR, er å tilrettelegge for en høyest mulig grad av material- og energigjenvinning, og i tillegg bidra til en god tilrettelegging for mottak og sluttbehandling av farlig avfall.

GVS mottok 27 950 tonn grovavfall fra husholdningene i 2014. Av dette var 1 650 tonn farlig avfall. Tonnasjen er inkludert impregnert trevirke levert ved stasjonen. GVS brukes flittig av innbyggerne i lokalsamfunnet, og er det anlegget ved FREVAR som blir mest besøkt. På slutten av året ble det igangsatt en aksjon for å stoppe en økende trend med levering av næringsavfall til GVS.

Venstre akse- tall i tonn

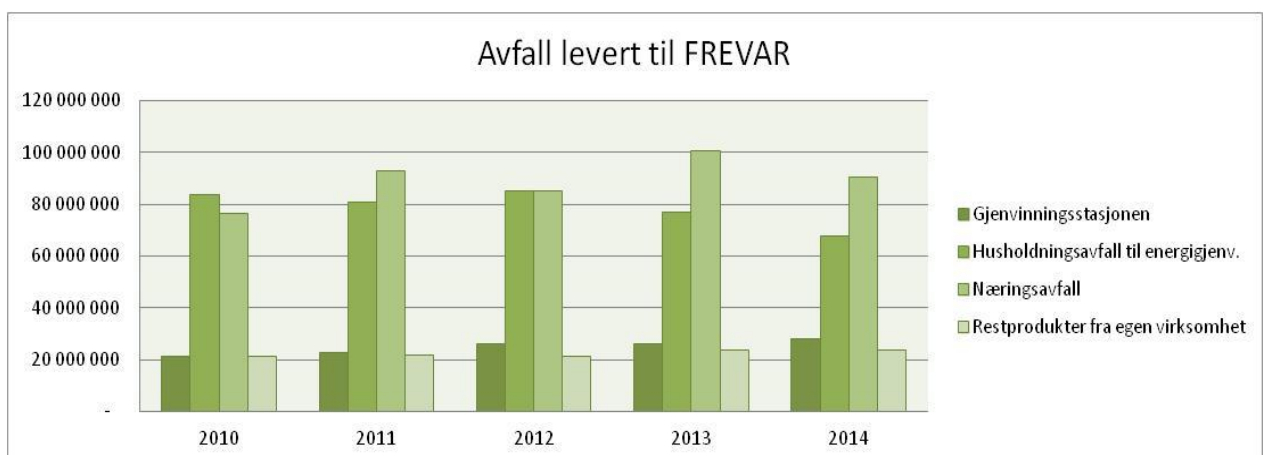
Deponidrift

Bilder: mellomlagring og transport av slam, mellomlagring av avfall til energigjenvinning og deponi for rene muddermasser.

FREVAR har store deponiområder som blant annet består av:

- Deponi for restavfall fra industri, inert avfall, lettere forurenset masse, rene masser, ensartet uorganisk masse, farlig avfall (asbest).
- Mellomlager av trevirke, plast fra plastinnsamling i kommunen, avløpsslam fra kommunalt renseanlegg, avfall til energigjenvinning og annet.
- Mottak og mellomlagring av kvist og hageavfall.

Vannverket

Vann er vårt viktigste næringsmiddel. FREVAR skal produsere nok vann og godt vann til Fredrikstad kommunes innbyggere.

Vannets vei

Vannverket har Glomma som råvannskilde. Råvannsinntaket ligger i Vestvannet/ Isnesfjorden, en biarm av Glomma. Det er en terskelfjord, og vannet skiftes ut ca to ganger i året. Fra Vestvannet graviterer vannet igjennom en 3 km tidligere tømmer tunnel ned til et silhus. Videre renner vannet ved selvføll ca 2,5 km inn til en råvannspumpe stasjon. Fra pumpe stasjonen løftes vannet ca 60 m opp gjennom en ca 2 km lang pumpeledning, og videre med selvføll i en 2 km rørledning ned til et råvannsreservoar, Borredalsvannet. Der renner vannet via en mikrosil før det ved selvføll kommer inn til vannverket.

Vannverket er et fullrenseanlegg med koagulering, flokkulering, sedimentering, filtrering og desinfisering. Det benyttes aluminiumsulfat som fellingskjemikalium, polymer som hjelpekoagulant, natronlut til pH-justering og kloramin og et UV-anlegg til desinfisering. Karbonatisering foregår med CO₂ og marmorslurry. Koagulering og sedimentering er delt i 2 paralleller, mens filtrene er delt i 8 enheter. Filtrene er tomediafiltre med 0,65 m støttegrus og sand, og 0,8 m Filtralite. Prosessen overvåkes og reguleres av et avansert prosesskontrollsystem.

Kvalitet og kontroll

Vannkvaliteten på råvann og rentvann overvåkes kontinuerlig. Det blir tatt vannanalyser hvor resultatene fortløpende blir overført til dataskjerm i kontrollrommet. I tillegg utføres det et prøveprogram for analyser i henhold til Drikkevannsforskriften. Programmet er satt opp i samarbeid med Mattilsynet, hvor det oversendes hvert år.

I 2014 har det vært gode og stabile forhold på råvannet, bortsett fra siste kvartal av året. Da startet arbeidene med ny råvannsforsyning igjennom Borredalen opp og dette arbeidet medførte til tider meget dårlig råvann og vanskelige driftsforhold. Til tross for dette viser resultatene for det ferdig produserte at drikkevannet, er godt innenfor gjeldende Drikkevannsforskrift, og av god kvalitet.

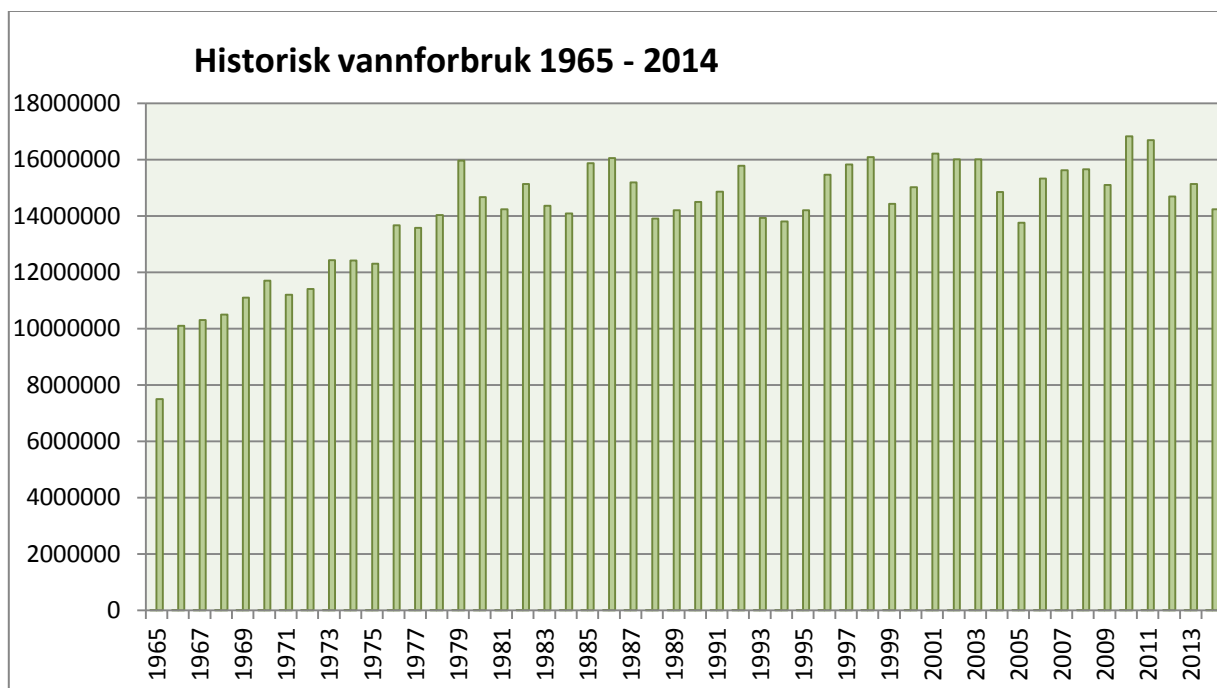

Vannproduksjon og avløp

Vannproduksjonen har i 2014 vært en del lavere enn i 2013. Reduksjon i vannforbruk for 2014 skyldes blant annet systematisk satsning på ledningsnett i Fredrikstad kommune, satsning på tettinga av lekkasjer og noe naturlige variasjoner. Trenden over flere år er viser imidlertid en nedadgående trend på vannforbruket.

	2011	2012	2013	2014
Produsert mengde (m ³)	16 683 034	14 693 614	15 130 361	14 234 997
Internt bruk (m ³)	671 956	714 437	673 052	670 855
Solgt vann (m ³)	16 011 078	13 979 177	14 457 309	13 564 142

Vannproduksjonen har økt betydelig fra den gangen vannverket var nytt. Hovedårsakene er økt industrivirksomhet, det moderne menneskets behov og atferd, samt at ledningsnettet eldes og lekkasjene øker. I 2010 ble det produsert den høyeste vannmengden som er gjort siden anlegget ble satt i drift.

Vannproduksjonen 1965–2014 (inklusive Tvetervann 1995-1999)

Energigjenvinning

Avfallet – en viktig energiressurs. FREVAR brenner for miljøet!

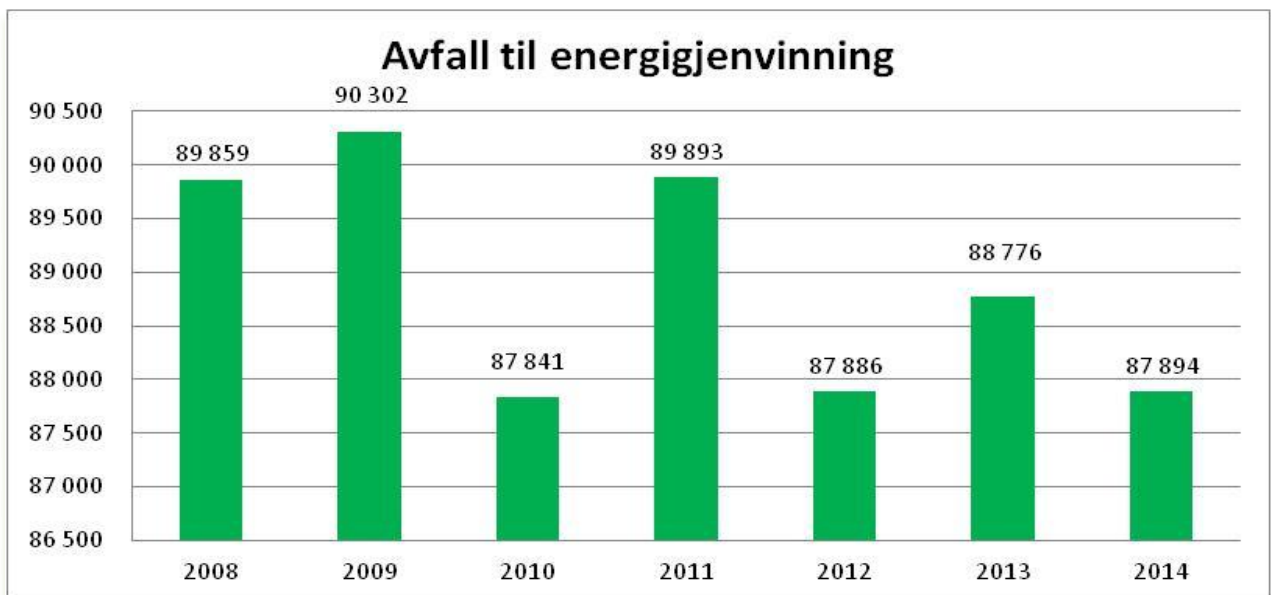
Bærekraftig avfallshåndtering

Et tilbakeblikk på driftsåret 2014 viser at drift og produksjon har vært i god overensstemmelse med forventede resultater. Til tross for tidens tann har anleggene fortsatt høy driftsregularitet og høy energiutnyttelsesgrad.

Det ble energigjenvunnet ca 87893 tonn avfall og derav produsert ca 230 GWh. Total leveranse av prosessdamp til industri og fjernvarme utgjør ca 194 GWh. Restenergien utnyttet i egne anlegg.

Totalt levert fra kjelesystem

År	Mengde (tonn)	Produsert energi (GWh)	Gj.v.-prosent	Tilsv. tonn fyringsolje	Redusert tonn CO ₂
2014	87 893	230	98,6	22 500	71 000
2013	88 778	226	98,6	22 194	70 356
2012	87 887	207	96,7	21 972	69 650
2011	89 893	217	96,3	22 473	71 240
2010	87 841	222	96,2	21 960	69 614
2009	90 302	225	94,8	22 575	71 564

Anleggets miljøstandard

FREVAR har som et av sine hovedmiljømål for anlegget å være miljøsertifisert etter miljøstandarden ISO 14001. Årets systemrevisjon i henhold til gjeldende miljøstandard ble gjennomført i november. Resultatene bekreftet at arbeidet som har vært utført i løpet av året har vært i henhold til aktivitetsstyrende prosedyrer.

ISO 14001 er et styringsverktøy som medvirker til at avdelingens aktiviteter som påvirker miljøet overvåkes og kontrolleres kontinuerlig. Miljøstyringssystemet har også føringer som kan integreres med andre krav til styring. Det arbeides jevnlig med avdelingens HMS- aktiviteter. I det årlige oppsatte programmet inngår vernerunder, stikkprøver avfall, slaggprøver, utstyrskontroll, kontroll av oljeutskillere og oljetanker, brannøvelser, kalibrering, kursing, medarbeidersamtaler m.m.

To konsesjonsmålinger ble utført i 2014. Kontrollmålingene bekrefter at FREVAR har god styring og dokumentasjon på anleggets miljøstandard.

Resultater av utslippsmålinger 2014

Parameter	Snitt 2013	Snitt 2014	Første måling 2014	Andre måling 2014	Konsesjonskrav	Enhet
Støv	1,8	3,53	0,26	6,8	10	mg/Nm ³
Hg	0,25	0,12	0,09	0,15	30	µg/Nm³
Cd+Tl	0,07	0,18	0,24	0,21	50	µg/Nm³
Sum av (Pb+Cr+Cu+Co+Mn+Ni+As+Sb+V+Sn)	42	33	39	28	500	µg/Nm³
CO	50	25	25	-	50/100	mg/Nm ³
SO ₂	0,5	0,4	0,35	-	50	mg/Nm ³
TOC	1,2	1,0	1,0	1,0	10	mg/Nm ³
HF	0,005	0,01	0,008	0,001	1	mg/Nm ³
HCl	0,18	0,2	0,20	-	10	mg/Nm ³
Dioksiner	0,0015	0,02	0,02	0,020	0,1	ng/Nm³
NH ₃	1,0	0,7	0,7	0,7	10	mg/Nm ³
NO _x (NO ₂)	141	148	148	-	200	mg/Nm ³

Renseanleggene

Rent badevann langs kysten vår. Avløpsrensing har en meget positiv innvirkning på vannkvaliteten i Glomma/Ytre Oslofjord.

Avløpsrensaneanlegget

FREVAR renseanlegg Øra RA er et mekanisk/kjemisk anlegg som renser avløpsvann fra Fredrikstad og Hvaler kommuner. Tilhørende er også 10 pumpestasjoner med ledningsnett. FREVAR drifter også et naturbasert renseanlegg – Kvernhuset renseanlegg. Videre driftes et anlegg for vannbehandling fra røkgassrensetrinn fra forbrenningsanlegget - von Roll, samt sigevannsnettet på deponiet med tilhørende pumpestasjoner. FREVAR renseanlegg Øra RA har også driftsansvar for et Biogassanlegg og et oppraderingsanlegg for biogass til drivstoffkvalitet.

Driftsdata

	2011	2012	2013	2014
Vannmengde tilført (m ³)	15 234 072	14 594 093	14 879 578	16 262 181
Til kjemisk trinn (m ³)	14 270 084	13 499 780	13 581 244	14 519 303
Overløp (m ³)	963 987	1 094 314	1 298 334	1 742 878
Forbruk av JKL (tonn)	4819	5073	6147	6177
Spesifikk forbruk av JKL (g/m ³)	360	393	478	460

En av utfordringene til avløpsrensaneanlegget er at det i løpet av året er store variasjoner i tilførselen av avløp til anlegget. Store nedbørsmengder gir store vannføringer grunnet fellessystemer samt lekkasjer inn i nettet. Tilførte mengder avløpsvann til avløpsrensaneanlegget har variert fra ca 20 000 m³ til nærmere 120 000 m³ pr døgn gjennom 2014. Økningen i tilført vannmengde har naturlig variasjon med økte nedbørsmengder i 2014 i forhold til 2013.

Kvernhuset renseanlegg

Kvernhuset RA er et naturbasert renseanlegg som renser avløpsvann fra Kvernhuset skole og 6 eneboliger. Kvernhuset renseanlegg består kort fortalt av slamavskiller og innløpskum, etterfulgt av et biofilter og to fosforfilter. I tillegg er det et barkfilter for luftfjerning. FREVAR har hatt driftsansvar for anlegget siden oppstart. Anlegget fortsetter å levere imponerende renseresultater, så også for 2014.

Driftsdata

	2011	2012	2013	2014
Renset vannmengde (m ³)	5848	6812	10 392	5099
Overløp (timer)	195	519	611	211
Slamtømming (m ³)	0	0	0	75-100

von Roll anlegget

Driftsdata

	2011	2012	2013	2014
Vannmengde tilført (m ³)	32 732	27 094	22 175	23 955
Vannmengde til utløp (m ³)	10 463	10 644	7706	3902
Forbruk av (TMT-15) kg	8800	8800	9000	9000

I 2014 er det tilført 23 955 m³ til von Roll anlegget, av disse har 3902 m³ gått til utløp. Resten er blitt sendt tilbake til forbrenningsanlegget og gjenvunnet (20 053 m³). Innløpsmengden er noe høyere enn 2013, dette skyldes en naturlig variasjon. Gjenvinning av vann tilbake til forbrenningsanlegget blir bedre og bedre, og mengden gjenvunnet vann har i 2014 økt ytterligere.

Biogassanlegget

Vårt nyeste anlegg, som er en viktig brikke i biogasssatsningen i Østfold.

Biogassanlegget er FREVARs nyeste anlegg. Første spadestikk ble foretatt november 2011, og det stod ferdig juli 2013. Enova bevilget 15 mill. i støtte, den totale investeringen ble til sammen ca 120 mill.

Hva skjer i biogassanlegget?

- Biologisk behandling av matavfall fra kommuner og fra næring.
- Produserer biogass som brukes til miljøvennlig drivstoff for busser og andre kjøretøy.
- Leverer biogass til de nye bussene i Østfold.
- Kapasitet på behandling av 30 000 tonn matavfall i året.
- Et viktig miljø- og klimatiltak; biogass erstatter produkter basert på fossile kilder.

Teknologi

Biogassanlegget er bygget med beste tilgjengelige teknologi i markedet.

Oppgradering av gassen foregår med fjerning av CO₂ i en såkalt aminprosess. Dette sikrer at biogassen som drivstoff blir CO₂-nøytral, og gir en miljøvennlig drift av gassbiler i fremtiden.

- 4 stk mottakstanker á 200 m³
- 1 stk utrånningstank på 3000 m³
- 3 stk hygieniseringstanker á 17 m³
- 1 stk luktreduksjonsanlegg
- 1 stk oppgraderingsanlegg av rågass til drivstoffkvalitet
- 1 stk komprimerings- og flakfyllingsanlegg for gassen

Biogass som drivstoff

Biogass er et CO₂-nøytralt drivstoff, og er et av de mest miljøvennlige drivstoffalternativene vi har i dag. Karbondioksidet som genereres ved forbrenning av biogass som drivstoff, er allerede en del av det naturlige kretsløpet. Ved å bruke biogass i stedet for bensin eller diesel, unngår man å tilføre ny CO₂ til atmosfæren. Dessuten har biogass en positiv miljøeffekt, fordi bruk av biogass reduserer utslipp av svevestøv og nitrogenoksider.

Biogass som drivstoff er svært godt egnet for både busser, taxier og næringsliv. Østfold Kollektivtrafikk investerte i nærmere 100 nye biogassbusser som skal gå i Fredrikstad, Sarpsborg, Hvaler og Råde. Til sammen vil disse bussene erstatte 1,62 millioner liter diesel og redusere klimagassutslippene med ca 4 400 tonn CO₂ (kilde Østfold Kollektivtrafikk).

Forretningsområder

Alt forretningsengasjement bygger på foretakets verdier, vedtekter og vedtak i våre styrende organer. Det fokuseres på positive synergier, kvalitet og kompetanse.

Østfold Gjenvinning AS – ØGAS (eierskap 34,02 %)

For FREVAR er ØGAS strategisk viktig. Sammen med den andre eieren, Norsk Gjenvinning AS, ønsker vi å delta i den delen av verdikjeden som omhandler sortering av næringsavfall for materialgjenvinning og brenselsproduksjon.

Eierskap i ØGAS gir oss økonomisk avkastning, samt innflytelse på utviklingen av en viktig bedrift beliggende på vårt område.

Bioressurs Østlandet AS – BRØAS (eierskap 50 %)

BRØAS er etablert sammen med Lindum Ressurs og Gjenvinning AS. Hovedformålet har for FREVARs del vært å skaffe ny alternativ virksomhet til deponiområdet etter at deponiforbudet trådte i kraft i 2009.

BRØAS er aktive innenfor sitt marked, og deler årlig ut utbytte til sine eiere.

Fredrikstad Biogass AS – FBAS (eierskap 50 %)

FBAS var eid av FREVAR og Borg Buss AS. Selskapet ble opprettet hovedsakelig av miljøhensyn. FBAS har vært en betydelig bidragsyter til utviklingen innen biogass i Østfold og Norge.

I 2014 ble selskapet lagt ned, og all produksjon av biogass på Øra, foregår nå i FREVARs nye biogassanlegg (BA).

Fredrikstad Fjernvarme AS – FFAS (eierskap 32,5 %)

FREVAR eier FFAS sammen med Fredrikstad Energi og Fortum Holding.

Siden 2004 har FREVAR hatt driftsansvaret for selskapets varmesentraler, mens utbygging av rørsystemet har foregått. Hovedvarmekilde for FFAS er Hafslund Varme AS – Bio-EI som kom i drift i 2008. FREVAR er reservevarmekilde for FFAS.

Bildet viser legging av fjernvarmerør.

Hafslund Varme AS - Bio-EI - BEF (25-års operatøravtale)

Hafslund Varme AS bygde i 2007 et energigjenvinningsanlegg i tilknytning til FREVARs eget anlegg på Øra. Anlegget har vært i drift fra midten av 2008, og samdriftes med FREVARs anlegg iht. operatør- og samarbeidsavtaler. Anlegget er hovedleverandør av energi til FFAS.

Åpne FREVAR

Åpenhet ved alle sider av driften av anleggene gir trygghet for oss – og trygghet for våre naboer og eiere i Fredrikstad kommune.

FREVAR KF er en del av Fredrikstad kommune noe som betyr at Offentleglova og Lov om offentlige anskaffelser gjelder for oss. Det setter vi pris på. FREVAR tilbyr full åpenhet og hvis noen ønsker å se oss i kortene, er de selvfølgelig hjertelig velkomne til det. Vi vet at offentlig eierskap av samfunnsmessig viktig infrastruktur sikrer allmennhetens innflytelse på samfunnsutviklingen. Driften av våre anlegg har stor innvirkning på både miljø, økonomi og samfunn her i distriktet. Vi tror at åpenhet bidrar til at denne påvirkningen blir positiv.

Samfunnsansvar i praksis

FREVAR ønsker å ta samfunnsansvar og være medvirkende til at unge mennesker får utvikle seg og utdanne seg. Derfor har FREVAR til enhver tid, blant annet lærlinger, utplasseringsplasser og praksisplasser. Vi kaller det samfunnsansvar i praksis.

Miljøsertifisering

FREVAR er sertifisert i henhold til miljøstandard ISO 14001 siden 27.11.2000, og vannverket er i tillegg kvalitetssertifisert etter ISO 9001. Vi var blant de første innenfor vår bransje med slik sertifisering.

En sertifikatperiode varer i 3 år, så må virksomheten resertifiseres for å opprettholde status som sertifisert. FREVAR ble resertifisert for nye 3 år høsten 2003, 2006 og 2009. Høsten 2012 ble det på ny gjennomført resertifisering, da ved vår nye partner Intertek Certifikation AS.

Virksomheten medfører miljøpåvirkning når det gjelder utslipp til luft og vann, støy og lukt. De virkningene som anses vesentlige for FREVAR totalt sett, er utslipp til luft og vann. Dette begrunnes i lovbestemte krav, samt:

- Utslipp til luft fra energigjenvinningsanlegget i form av drøye 70 000 Nm³/h rensert røykgass.
- Utslipp til luft fra ca 450 mål deponiareale (diffuse utslipp).
- Utslipp til vann i form av ca 30 000 m³/døgn rensert avløpsvann fra hovedrenseanlegget. I tillegg kommer ca 90 m³/døgn fra røykgassrenseanlegget.

De største positive miljøpåvirkningene er:

- Produksjon av drikkevann for Fredrikstad og Hvaler kommuner.
- Rensing av avløpsvann fra Fredrikstad og Hvaler kommuner. Slam- og biogassproduksjon.
- Avfallshåndtering, omfattende forbrenning med energigjenvinning, sortering, gjenvinning og deponering.
- Leveranse av høytrykksdamp til nærliggende prosessindustri, som erstatning for drøye 20 000 tonn fyringsolje/år.

Intertek NORSK AKKREDITERING

Likestilling

Foretaket har et aktivt forhold til likestilling, og kvinneandelen har vært økende i flere år, med unntak i 2014. Kvinneandelen har gått fra 24 % i 2013 til 19,4 % i 2014. Dette kan forklares med en større turnover i 2014 enn tidligere år. Ansettelser som er foretatt i 2014 vil medføre en økning i kvinneandelen for 2015.

Ved foretaket var det ved utgangen av året 72 dyktige medarbeidere ansatt. Vi liker å kalle dem hverdagshelter. Av disse er andelen 19,4 % kvinner og 80,6 % menn. Av styrets 7 medlemmer er 2 kvinner og 5 menn. Dette utgjør en andel på 28,6 % kvinner og 71,4 % menn. Foretakets ledergruppe består av 2 kvinner og 3 menn.

Sykefravær og trivsel

FREVAR er en IA bedrift og arbeider kontinuerlig med å tilrettelegge for helsefremmende arbeidsplasser. Dette ivaretas blant annet i arbeidsmiljøutvalget, ved HMS tiltak, tett oppfølging og tilrettelegging innenfor de rammene vi har til rådighet. Det er av stor verdi at vi har engasjerte og initiativrike medarbeidere som administrerer og arrangerer ulike trivselstiltak. Foretaket har blant annet en velferdskomité som inviterer til ulike arrangement og administrerer hytteutleie for ansatte.

Sykefraværet for 2014 endte på 6,25 %. Dette er en økning med 0,25 prosent fra 6 % året før. Vi er godt fornøyde med et stabilt lavt sykefravær over flere år. Gjennomsnittsalderen på FREVAR ved utgangen av året er 49,3 år.

Kontinuerlig forbedringsarbeid og utvikling

Vi har tro på et åpent samarbeid regelmessige oppfølgingsmøter i foretaket. Derfor praktiserer vi faste tillitsvalgtsmøter, arbeidsmiljøutvalgsmøter og allmøter. For å lære av andre og utvikle oss, har vi også invitert andre bedrifter til å komme og fortelle om sitt forbedringsarbeid. I arbeidsmiljøutvalget deltar også representanter fra HMS-avdelingen i Fredrikstad kommune.

Kommunikasjon

Foretaket hadde behov for å fornye sin hjemmeside, og arbeidet med dette har pågått gjennom 2014. Lanseringsdato ble satt til 30.1.15. www.frevar.no Målet er bedre informasjon og kommunikasjon med ansatte, innbyggere, kunder og samarbeidspartnere.

FREVAR er et foretak med flere ulike arbeidstidsordninger og arbeidssteder, noe som gir utfordringer i kommunikasjon med alle ansatte. Dette løser vi med via mobil, mail, sms, intranett blant annet. I tillegg snakker vi direkte med hverandre 😊

Et bilde av noen av våre hverdagshelter.

Styret

FREVAR er et kommunalt foretak – en del av kommunen. Styret rapporterer til bystyret i Fredrikstad.

Styrets sammensetning

Styret har sittet siden juni 2012. Alle styremedlemmene, 5 valgt av bystyret og 2 valgt av de ansatte ved foretaket, er likeverdige medlemmer.

Direktøren er direkte underlagt styret.

De prinsippene som ligger til grunn for organisering i et kommunalt foretak gir styret stor selvstendighet, uten å svekke den kommunale styringen av virksomheten. Til forskjell fra kommunalt eide aksjeselskap, som er rettslig og økonomisk adskilt fra kommunen, er kommunale foretak en juridisk del av kommunen.

Styrets arbeid

I løpet av 2014 har styret avholdt 10 styremøter. Det har blitt behandlet 36 saker, hvor saksframlegget har blitt forberedt av administrasjonen ved foretaket. 3 av sakene (årsregnskap 2013, revidert budsjett 2014 og budsjett og handlingsplan 2015-2018) har blitt endelig avgjort av bystyret som er foretakets representantskap.

I 2014 har styret deltatt på avfallskonferansen, som er bransjens største fagkonferanse i Norge, samt enkelte andre fagkonferanser.

I tillegg har styret og foretakets ledergruppe vært på anleggsbefaring på Statkraft sitt energigjenvinningsanlegg i Trondheim. Dette ble kombinert med oppstart av foretakets strategiarbeid, som fortsetter ut i 2015.

Året har vært preget av en større optimisme med tanke på fremtiden. Nye energiavtaler gir igjen grunnlag for å tenke langsiktig på energigjenvinning. Samtidig arbeides det kontinuerlig med å forbedre driftstilgjengeligheten ved biogassanlegget.

Styret er, med det utgangspunkt foretaket hadde, meget tilfreds med resultatet for 2014. Dette gjelder både innenfor den selvkostfinansierte delen, og den kommersielle delen. Årets reelle næringsoverskudd er større enn budsjett, noe som er et resultat av målrettet arbeid innenfor mange områder.

Victor
Kristiansen
styreleder

Hege
Dubec
nestleder

Leif Eriksen

Rita
Holberg

Bjørn
Tindlund

Tom
Segeberblad

Ørnulf
Nordli

Fredrik
Hellström
direktør

Ann-Kristin
Stedjeberg
sekretær

Beretning

FREVAR er organisert som et kommunalt foretak og fører regnskap etter Regnskapsloven. Den største delen av omsetningen kommer fra andre enn eieren Fredrikstad kommune. Foretaket framstår som en sterk og konkurransedyktig aktør i markedet.

Resultatet

I 2014 kom ca. 64 % av omsetningen fra konkurranseutsatt næringsvirksomhet, mens ca. 36 % av omsetningen er avgiftsfinansiert og drives etter selvkostprinsippet. Hvilke deler som skal drives etter forretningsmessige prinsipper, er spesifisert i stiftelsesgrunnlaget til foretaket.

Forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2014 er satt opp under denne forutsetningen. Regnskapet er revidert iht. Regnskapsloven.

2014 har vært et år med høyt aktivitetsnivå og mange utfordringer. Det har gjennom hele året vært fokusert på god drift av anleggene og optimalisering av organisasjonen. Driftsmessig har den største utfordringen vært driften på det nye biogassanlegget.

Det har gjennom året vært en utfordring at foretaket har hatt en del turnover på personalsiden. Dette har medført, lav bemanning, og økt press på det øvrige personalet.

Foretakets regnskapsmessige resultat for forretningsvirksomheten i 2014, ble et overskudd på kr 42,4 mill. Av dette utgjør ca. 32,3 mill. regnskapsmessig håndtering av skatteplikten og planendring pensjon, og har ikke medført reelle inntekter. Fra ordinær drift er det generert et overskudd på ca. kr 10 mill. i 2014, som er kr 1,2 mill. bedre enn prognosene som er presentert for styret.

Innenfor selvkostområdet er det utført tjenester for totalt kr 77 mill. Dette er et mindreforbruk på ca. kr 10,3 mill. i forhold til hva som er innbetalt til selvkostområdet i 2014, og tilføres foretakets andel av kommunens selvkostfonds.

Skatteplikt

Fra 01.01.14 har foretaket vært skattepliktig på inntekt fra næringsvirksomhet innenfor avfallshåndtering. Dette omfatter deler av energigjenvinningsanlegget, deler av avfallshåndteringen samt biogassanlegget.

Å implementere dette i foretakets regnskap har vært en omfattende prosess, som har medført en regnskapsteknisk utfordring i 2014.

Det har blitt beregnet en ny inngangsbalanse for 2014, som viser den skattemessige verdien av de driftsmidlene som faller innenfor skatteplikten. Det har blitt foretatt en verdifastsettelse av energigjenvinningsanlegget og administrasjonsbygget, ellers har reelle inngangsverdier blitt brukt. Dette har medført at den skattemessige verdien av driftsmidlene er høyere enn den regnskapsmessige verdien, og utgjør en midlertidig forskjell på kr 117.012.348,- pr. 01.01.14.

Den skattemessige effekten av dette er en utsatt skattefordel på kr 31.593.334,- (27 %) pr 01.01.14. Dette er en engangseffekt ved etablering av utsatt skattefordel. Ved utgangen av 2014 utgjør den utsatte skattefordelen kr 30.163.346,-, som rent regnskapsteknisk må føres mot resultatregnskapet, og dermed øker resultatet uten at det foreligger tilsvarende inntekter.

Pensjon

Stortinget vedtok i 2009 å gjennomføre flere endringer i offentlige pensjonsordninger, herunder levealdersjustering av pensjonene. Levealdersjusteringen medfører isolert sett at foretakene får en lavere pensjonsforpliktelse. Endringen ses på som en planendring, og skal reflekteres i regnskapet pr. 31.12.2014. Det er iht. God regnskapsskikk (GRS) å resultatføre endringen i pensjonsforpliktelser. Dette styrker foretakets overskudd i 2014 med kr 8,5 mill., uten at det foreligger tilsvarende inntekter.

Tabellen nedenfor viser regnskapsmessig næringsoverskudd pr. avdeling, hvor mye av overskuddene som kommer av pensjon og skatt, og dermed ikke har en likviditetseffekt. Kolonnen til høyre viser avdelingsmessige over- og underskudd generert av årets drift.

Tabellen nedenfor viser årets resultat i hele 1000:

Avdeling	Resultat drift	Selvkost	Næring før skatt	Næring etter skatt	Herav pensjon	Herav skatt	Resultat av drift
11 RA	-2 257	-2 257	-	-	-	-	-
12 FA	-14 397	-713	-13 684	-41 742	-3 704	-28 058	-9 979
13 AH	-9 710	-2 824	-6 886	-6 886	-555	-	-6 331
14 VA	-4 921	-4 553	-369	-369	-37	-	-331
38 NÆRING AVLØP	6 590	-	6 590	6 590	-	-	6 590
	-24 695	-10 347	-14 348	-42 406	-4 297	-28 058	-10 051

Resultatet fra energigjenvinningsanlegget gjenspeiler at ny energiavtale har vært i funksjon hele 2014. Årets drift har vært bra, og det driftsmessige resultatet er bedre enn budsjettert. Vedlikeholdsbehovet er økende pga. anleggets alder.

Det har vært en merkbar nedgang i markedet for forurensede masser i 2014. For avfallshåndteringen har dette blitt veid opp av overført utbytte fra datterselskapet Bioressurs Østlandet AS, på kr 2,75 mill.

Biogassanlegget har medført mange og store utfordringer i sitt første hele driftsår. Dette har medført et underskudd på kr 6.590.270,14 for 2014. Det arbeides kontinuerlig med å bedre inntjeningen på anlegget. Det fokuseres både på optimalisering av drift og nødvendige investeringer. Det er budsjettert med et mindre underskudd også i 2015.

Resultatdisponering

Resultatet innenfor selvkostområdet er saldert mot bundne selvkostfond pr. avgiftsområde. Årets resultat ga følgende endringer i foretakets selvkostfond:

	IB 2014	2014	UB 2014	
	Renter/ovf ^a Avregning			
Renovasjon	-1 578	-40	-3 537	-5 155
Vann	-989	-25	-4 553	-5 567
Avløp	1 556	-1 555	-2 257	-2 256
	-1 011	-1 620	-10 347	-12 978

* Ved inngangen til 2014 hadde foretaket et negativt selvkostfond innenfor avløp. Det har i året blitt tilført kr 1,5 mill. fra den delen av kommunens selvkostfond som står i kommunens regnskap.

Selvkostfondene skal benyttes til drift innenfor de forskjellige avgiftsområdene innen 3-5 år. Dette bidrar til at prisene kan holdes mer stabile.

Resultatet fra årets næringsdrift er et overskudd på kr 10.050.928,51.

Resultatet av årets regnskapsmessige føring av endringer med hensyn til pensjon og skatt, innenfor næringsområdet, er kr 32.355.303,33. Dette er en regnskapsteknisk andel av overskuddet som ikke har medført inntekter til foretaket i året.

Beslutning om disponering av næringsoverskuddet treffes av foretakets representantskap, som er bystyret i Fredrikstad kommune.

Resultatregnskap pr. 01.01.-31.12.

	Note	2014	2013
Salgsinntekt	9	211 133 618	180 247 136
Annen driftsinntekt		13 577 858	13 613 130
Sum driftsinntekt		224 711 476	193 860 266
Varekostnad		-45 069 498	-42 120 658
Lønnskostnad	4,5	-47 485 768	-58 330 745
Avskrivning	1	-21 800 928	-15 640 651
Annen driftskostnad		-85 476 934	-77 663 659
Sum driftskostnad		-199 833 128	-193 755 714
Driftsresultat		24 878 348	104 552
Inntekt fra investering i datterselskap		2 750 000	1 450 000
Renteinntekter		2 615 751	2 253 309
Andre finansinntekter		59 100	387 370
Rentekostnader		-5 518 193	-4 787 162
Andre finanskostnader		-90 413	-107 108
Resultat før selvkostavregning		24 694 593	-699 039
Overføring selvkostfond	12,13	-10 346 682	-295 092
Ordinært resultat før skattekostnad		14 347 911	-994 131
Skattekostnad på ordinært resultat	15	28 058 320	0
Årsresultat		42 406 231	-994 131

Balanse pr. 01.01.-31.12.

EIENDELER	Note	2014	2013
Anleggsmidler			
Utsatt skattefordel	15	30 163 346	0
Sum immaterielle eiendeler		30 163 346	0
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	1,14	300 182 763	313 357 276
Anlegg under oppførelse	1	37 815 544	10 580 788
Maskiner, anlegg, inventar ol.	1,14	41 580 704	46 934 047
Sum varige driftsmidler		379 579 011	370 872 111
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler	7	14 051 000	14 101 000
Sum finansielle anleggsmidler		14 051 000	14 101 000
Sum anleggsmidler		423 793 357	384 973 111
Omløpsmidler			
Varelager		8 289 484	7 117 495
Fordringer			
Kundefordringer		29 917 762	23 687 689
Andre fordringer		2 732 833	3 318 116
Sum fordringer		32 650 595	27 005 805
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8	74 803 797	99 176 169
Sum omløpsmidler		115 743 876	133 299 468
Sum eiendeler		539 537 234	518 272 579

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2014	2013
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	11	178 331 909	179 326 041
Sum opptjent egenkapital		178 331 909	179 326 041
Over- underskudd forretningsdrift	11	37 406 232	-994 131
Sum egenkapital		215 738 141	178 331 910
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	1 611 413	10 156 115
Andre avsetninger for forpliktelser	2,13	64 030 828	51 997 473
Sum avsetninger for forpliktelser		65 642 241	62 153 588
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	3	224 490 432	240 488 370
Sum annen langsiktig gjeld		224 490 432	240 488 370
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		12 128 427	23 437 549
Betalbar skatt	15	2 105 026	
Skyldige offentlige avgifter		6 923 068	6 701 668
Annen kortsiktig gjeld		12 509 897	7 159 494
Sum kortsiktig gjeld		33 666 418	37 298 711
Sum gjeld		323 799 091	339 940 669
Sum egenkapital og gjeld		539 537 232	518 272 579

Fredrikstad, 13.02.2015

 Victor Kristiansen
 styreleder

 Hege Dubsøe
 nestleder

 Rita Holberg
 styremedlem

 Bjørn Tindlund
 styremedlem

 Løff Eriksen
 styremedlem

 Tom Segerblad
 styremedlem

 Ørnulf Nordli
 styremedlem

 Fredrik Hellström
 direktør

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp etter Regnskapslovens regler.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 50 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Pensjoner

Foretakets pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede pensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til

tariffavtalen i kommunal sektor. Fordi det foretas en fordeling av den aktuariemessige risiko mellom alle foretakene, kommunene og fylkeskommunene som deltar i ordningen, tilfredsstiller den kriteriene for det som betegnes som en Multiemployer-plan. I tråd med internasjonal praksis for slike Multiemployer-planer er den regnskapsførte årlige pensjonskostnaden i 2014 lik påløpt (netto) pensjonspremie. Fremtidige premier vil påvirkes av risikomessige over- eller underskudd på nåværende og tidligere ansatte både i FREVAR og i andre kommuner/foretak som inngår i ordningen. Premien vil også være påvirket av avkastning, lønnsvekst og utviklingen i folketrygdens grunnbeløp. I tillegg til den ordinære tariffestede tjenestepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon til aldersgruppen 62 til 64 år. Også denne ordningen er vurdert å være en Multiemployer-plan, og kostnadsføres i takt med faktisk innbetalt premie. Forpliktelsen knyttet til arbeidsgivers egenandel ved ansattes faktiske bruk av ordningen er balanseført.

Skatter

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med 27 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til framføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort. Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

Note 1 – Varige driftsmidler

(Alle tall i 1000)

	Kjøretøy/ anl.mask.	Inventar/ utstyr	Maskiner	Bygninger	Ledninger/ dammer	Totalt
Anskaffelseskost 1.1.2014	13 009	4 387	183 785	291 362	122 999	615 542
Tilgang driftsmidler	2 439	-	-	834		3 273
Avgang driftsmidler	81		425			506
Anskaffelseskost 31.12.2014	15 367	4 387	183 360	292 196	122 999	618 309
Akkumulerte avskrivninger	10 031	4 172	147 331	87 647	27 365	276 546
Balanseført verdi pr. 31.12.2014	5 336	215	36 029	204 549	95 634	341 763
Avskrivninger 2014	1 101	79	6 106	11 619	2 390	21 295

Varige driftsmidler avskrives lineært over den antatte økonomiske levetiden for de enkelte driftsmidlene.

Følgende økonomiske levetider er benyttet

* Bygninger og annen fast eiendom	10-80 år
* Biler og maskiner	7-20 år
* Inventar og kontormaskiner	5-15 år
* Tomter, utearealer	0 år

Spesifikasjon av anlegg under oppførelse

Navn	Prosjekt	Avd.	Totalt		Budsjet ramme
			UB 1130		
Utskifting I/O og oppgradering PLS RA	5121	11	990	2 000	
Nytt prosessstyringsystem RA	5130	11	1 778	5 500	
Tilstandskontroll og vedlikehold av lopsledninger RA	5131	11	598	3 000	
Ny Sellebakk pumpestasjon	5132	11	7 785	7 000	
Utslippsledning/diffusor RA	5133	11	122	11 000	
Rehabilitering bygg RA	5134	11	93	750	
Rehab styringsystem kontrollrom FA/RA	5229	12	3 215	6 500	
Ny malevannstank	5231	12	8	1 500	
Utskifting av Eco 3	5232	12	273	4 500	
FREVAR øst (deponi 6)	5305	13	2 221	5 000	
Råvannsforsyning Eidet - Rostadneset	5418	14	912	15 000	
Nytt prosessstyringsystem VA	5419	14	1 263	3 000	
Rør gjennom Borredalsvannet	5420	14	12 825	10 000	
Rør Rostadneset p.st. - Rostad	5421	14	378	6 000	
Frekvensstyring råvannspumper Rostad	5427	14	574	2 500	
Ny vekt	5601	36	413	1 000	
Hybridarmepumpe	5803	38	301	500	
Tilleggsarbeider biogassanlegget	5804	38	4 068	5 000	
			37 816	89 750	

Note 2 Avsetninger og forpliktelser

(Alle tall i 1000)

Andre avsetninger for forpliktelser består av: 2014 2013

Regnskapsmessig frie avsetninger:

Utsatt inntekt knyttet til avsluttet deponi	142	271
Utsatt inntekt knyttet til igangværende deponi	6 101	5 739
Utsatt inntekt knyttet til usikkerhet vedr. avgifter	8 456	6 487
Omstillings- og omsstruktureringssfond	13 679	14 312
Utsatt inntekt påbegynt prosjekt	7 542	7 753
Utsatt inntekt knyttet til andre forpliktelser	15 133	16 424

Regnskapsmessig bundne avsetninger:

Bundne selvkostfonds iht. avgiftsområder	12 978	1 011
--	--------	-------

Sum	64 031	51 997
------------	---------------	---------------

Utsatt inntekt er en måte å periodisere regnskapet på. Dersom man mottar inntekter et år, men forventer at hele eller deler av de tilhørende kostnadene kommer et senere år, kan man utsette inntektsføring av hele eller deler av beløpet for å sikre regnskapsføring i samme år.

Det er fortsatt generell usikkerhet i forhold til sluttbehandlingsavgift på avfall til deponi og deponirelatert behandling. Det er forskjell på tolkning av hva som er avgiftsbelagte masser, og andre aktører i bransjen har opplevd å få betydelige etterkrav. Det avsettes derfor i henhold til tidligere praksis.

Stadig endrede rammebetingelser innenfor avfallsmarkedet gjør det sannsynlig at både avfallshåndteringen (AH) og energigjenvinningsanlegget (FA) må påregne kostnader til omstilling av driften. AH må forholde seg til vedtatt deponiforbud fra 2009, og FA opplever usikkerhet rundt dagens energiavsetning som kan medføre behov for rask omstilling av drift og energiproduksjon. AH har satt av kr 1,7 mill. og FA kr 12 mill. til omstrukturingskostnader.

Utsatt inntekt knyttet til andre forpliktelser omfatter bl.a. avsatte midler til riving av sykehusforbrenningsanlegget (SYFA) på kr 2,7 mill. I tillegg kommer bl.a. periodisering av engangsinnpekt på kr. 5 mill fra Bio-EI Fredrikstad AS, nå gjenstående kr 2,7 mill., avsetning til sigevanns- og deponigassrør i aktiv fylling på kr 5,5 mill.

Se også note 13 vedrørende bundne selvkostfonds.

Note 3 Langsiktig gjeld

(Alle tall i 1000)

Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år

	2014	2013
Gjeld til kredittinstitusjoner	222 933	240 493
Sum	222 933	240 493

Spesifikasjon av lånekapital

	Saldo	Avdrag	Renter	Saldo
Låneinstitusjon	31.12.13	2014	2014	31.12.14
Norges Kommunalbank				
	50 880	3 180	1 030	47 700
	10 500	1 400	213	9 100
	37 000	2 000	1 086	35 000
	58 368	3 155	1 207	55 213
	156 748	9 735	3 536	147 013

Kommunekreditt Norge

	3 115	1 558	70	1 557
	13 050	1 305	357	11 745
	33 575	1 700	699	31 875
	34 000	1 700	856	32 300
	83 740	6 263	1 982	77 477

Sum total lånekap.	240 488	15 998	5 518	224 490
--------------------	---------	--------	-------	---------

Note 4 Pensjoner

Selskapet har en usikret pensjonsordning i form av tariffestet avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) innen KLP. Denne forpliktelsen omfatter 74 aktive.

Ved beregningen er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2014	2013
Årlig avkastning	3,80 %	4,40 %
Diskonteringsrente	3,00 %	4,10 %
Lønnsvekst	3,25 %	3,75 %
G-regulering	3,00 %	3,50 %

Forventet frivillig avgang:

Under 20 år	20 %
20-23 år	8 %
24-25 år	6 %
26-30 år	6 % Med fradrag av 0,4% for hvert år over 25 år
31-45 år	4 % Med fradrag av 0,2% for hvert år over 30 år
46-50 år	1 % Med fradrag av 0,1% for hvert år over 45 år
over 50 år	0 %

Forventet uttaksandel:

62 år	25 %
63 år	35 %
64 år	41 %
65 år	55 %
66 år	65 %

Pensjonsforpliktelse 31.12	2014	2013
Beregnete pensjonsforpliktelser	1 611	10 156
Balansført pr 31.12	1 611	10 156

Spesifikasjon av pensjonskostnader:

Årets pensjonsopptjening	-8 545	1 041
Pensjonskostnad	-8 545	1 041

Stortinget vedtok i 2009 å gjennomføre flere endringer i offentlige pensjonsordninger, herunder levealdersjustering av pensjonene.

Levealdersjusteringen medfører isolert sett at foretakene får en lavere pensjonsforpliktelse. Endringen ses på som en planendring, og skal

reflekteres i regnskapet pr. 31.12.2014. Det er iht. God regnskapsskikk (GRS) å resultatføre endringen i pensjonsforpliktelser. Dette styrker foretakets overskudd i 2014 med kr 8,5 mill., men er uten likviditetseffekt.

Note 5 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

(Alle tall i 1000)

Lønnskostnader	2014	2013
Lønninger	41 199	43 314
Arbeidsgiveravgift	6 993	7 087
Pensjonskostnader *	-1 717	6 978
Andre ytelser	1 011	951
Sum	47 486	58 330

* Endring i avsetning for pensjonsforpliktelser, se note 4.

Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret har vært 74 ansatte.

Ytelser til ledende personer	2014	2013
Daglig leder Lønn	1 020	959
Annen godtgjørelse	137	135
Styret Lønn	155	146
Annen godtgjørelse	227	216
Revisor	2014	2013
Revisjonshonorar utgjorde:	106	106
Ekstern bistand i forbindelse med skatteplikt utgjorde:	195	

Note 6 Miljøforpliktelser

Selskapets drift er underlagt konsesjonsvilkår mht:

- Drift av forbrenningsanlegg, avfallsbehandling
- Avløpsrensing
- Drikkevannsforskrifter

I tillegg følger selskapet bestemmelsene i internkontrollforskriften, og er sertifisert etter miljøstandard ISO-14001. Jfr. øvrig omtale i årsrapporten.

Note 7 Finansielle anleggsmidler

Finansielle anleggsmidler består av andeler i NORVAR med kr 1.000,-, aksjer i Fredrikstad Fjernvarme AS med kr 13.710.000 og aksjer i Østfold Gjenvinning AS med kr 340.000,-.

Note 8 Bundne midler

Av foretakets bankinnskudd er kr 2.488.386,42 bundne skattetreksmidler. Av foretakets avsetninger er kr 12.977.542,05 bundne selvkostfonds.

Note 9 Spesifisering av salg

(Alle tall i 1000)

Fordeling salgsinntekter 2014

Avdeling	Brutto		Netto	
	Salgsinntekter	Utsatt inntekt*	Salgsinntekter	
Laboratoriet	kr -	kr -	kr -	-
IKT	kr -	kr -	kr -	-
Administrasjon	kr 351	kr 278	kr 73	
Vekta	kr -	kr -	kr -	-
Avløpsrenseanlegg	kr 35 892	kr -	kr 35 892	
Forbrenningsanlegg	kr 97 758	kr 897	kr 96 861	
Avfallshåndtering	kr 34 766	kr -1 242	kr 36 008	
Vannverket	kr 29 844	kr -	kr 29 844	
Forr.område avløp	kr 12 521		kr 12 521	
Totale salgsinntekter	kr 211 132	kr -67	kr 211 199	

*Jfr. note 2 vedrørende avsetninger og forpliktelser

Note 10 Fordringer og gjeld til eierkommunen

(Alle tall i 1000)

	2014	2013
Fordringer	kr 9 511	kr 8 073
Gjeld	kr 23	kr 165

Note 11 Endring av egenkapitalen

(Alle tall i 1000)

Oversikt EK 2014

Konto	Navn	UB 2013	Res.disp. 2013	Resultat 2014	Res.disp. 2014*	UB 2014
2050	EK FA	-70 879	4 521			-66 358
2051	EK RA	-65 723				-65 723
2052	EK VA	-30 083	-221			-30 304
2053	EK AH	-12 641	-7 516			-20 157
2054	EK BA		4 210			4 210
	Sum	-179 326	994			-178 332
Resultat	FA	4 521	-4 521	-41 741		-41 741
næring	AH	-7 516	7 516	-6 886		-6 886
	VA	-221	221	-369		-369
	Forretn.dr. avløp	4 210	-4 210	6 590		6 590
	Overført Fredrikstad kommune				5 000	5 000
		994	-994	-42 406	5 000	-37 406
	Sum egenkapital i regnsk.	-178 332	-	-42 406	5 000	-215 738

* Kr. 5 mill. er i henhold til vedtak i bystyret disponert, og overført til kommunen i 2014.

Note 12 Selvkostavregning Fredrikstad kommune

(Alle tall i 1000)

Avregning for 2014	Vann	Avløp	Renovasjon	Totalt
Kapitalkostnader	5 671	5 267	1 359	12 297
Personalkostnader	4 539	7 195	6 735	18 469
Driftskostnader	13 882	21 033	11 250	46 165
Totalt	24 092	33 495	19 344	76 931
Selvkost FK	24 041	33 495	19 544	77 081
Innbetalt i året	28 594	35 752	17 551	81 897
Innbet. andre	0	0	5 530	5 530
Tot inntekter	28 594	35 752	23 081	87 427
Selvkostoppgjør 2014	4 553	2 257	3 537	10 347

Note 13 Oversikt selvkostfonds

(Alle tall i 1000)

Selvkostfond pr avgiftsområde

	IB 2014	2014	UB 2014	
		Renter/ovf*	Avregning	
Renovasjon	-1 578	-40	-3 537	-5 155
Vann	-989	-25	-4 553	-5 567
Avløp	1 556	-1 555	-2 257	-2 256
	-1 011	-1 620	-10 347	-12 978

Ved inngangen til 2014 hadde foretaket et negativt selvkostfond innenfor avløp. Det har i året blitt tilført kr 1,5 mill. fra den delen av kommunens selvkostfond som står i kommunens regnskap.

Note 14 Oversikt over finansiering av nyanskaffelser

(Alle tall i 1000)

Anl.nr.	Navn	Avdeling	2013	Egenfin.	Lån	Drift
132	Cad	14	210	210	-	210
133	Truc	12	194	194	-	194
120	Las	13	340	340	-	340
134	Hjul	13	1 695	-	1 695	-
700	Bioç	38	834	-	834	-
Sum			3 273	744	2 529	744

Note 15 SKATT

ESA fastslo i en dom av 27. februar 2013 at skattefritaket for norske kommuner for lovpålagt behandling av husholdningsavfall fra egne innbyggere ikke er i strid med EØS-avtalen. Videre fremkom det at en kommune i tillegg kan behandle husholdningsavfall fra andre kommuners innbyggere og/eller næringsavfall fra private virksomheter, men at denne eventuelle aktiviteten omfattes av EØS-avtalens regelverk om offentlig støtte. ESA ga Norge frist til 1. januar 2014 i forhold til å iverksette nye regler, og norske myndigheter fastsatte nye skatteregler i overensstemmelse med ESAs anbefalinger med virkning fra 1. januar 2014.

Basert på denne regelen og de tilhørende retningslinjene for hvordan dette skal håndteres, er det utarbeidet et skattegrunnlag for den relevante næringsvirksomheten i FREVAR. Dette omfatter aktiviteter knyttet til avdelingene for energigjenvinningsanlegget, deponiet samt biogassanlegget, og hvor aktivitetene ved disse avdelinger enten i sin helhet eller delvis er knyttet opp mot det som skattereglene nå omfatter.

Det er videre etablert skattemessig åpningsbalanse tilknyttet næringsvirksomheten hvor eiendeler delvis er verdsatt basert på opprinnelig anskaffelseskost fratrukket beregnede skattemessige avskrivninger fra anskaffelsestidspunktet og frem til 1. januar 2014 og delvis er verdsatt basert på foretatte verdivurderinger relatert til virkelig verdi på eiendeler pr 1. januar 2014 i tråd med hvordan det nye regelverket åpner for at dette skal gjøres.

Den største enkeltstående effekten er knyttet til energigjenvinningsanlegget, som skattemessig er verdsatt i henhold til innhentet verdivurdering relatert til beregnet virkelig verdi pr 1. januar 2014.

Regnskapsmessig videreføres verdier i henhold til tidligere regnskapsperioder og dette har medført at den skattemessige verdien er satt betydelig høyere enn den regnskapsmessige verdien.

Videre er skattereglene slik at pensjonsforpliktelser utgjør en regnskapsmessig gjeld, men ikke en skattemessig gjeld.

Samlet har dette medført at FREVAR pr 1. januar 2014 hadde samlede negative midlertidige forskjeller på sine driftsmidler og pensjonsforpliktelser på kr 117 012 348, hvilket medfører etablering av en utsatt skattefordel pr 1. januar 2014 på 27 % av dette beløpet, tilsvarende kr 31 593 334. Skattekostnaden i årsregnskapet for 2014 er derfor sammensatt som følger:

Engangseffekt i forbindelse med etablering av utsatt skattefordel pr 1. januar 2014:	kr – 31 593 334 (negativ kostnad)
Årets endring i utsatt skatt (27% av endringen av de midlertidige forskjellene i løpet av 2014):	kr 1 429 989 (kostnad)
Årets betalbare skatt:	kr 2 105 026 (kostnad)
Samlet:	kr – 28 058 319 (negativ kostnad)

Kontantstrømoppstilling

	Note	2014	2013
<i>Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter</i>			
Resultat		14 347 911	-994 131
Ordinære avskrivninger		21 294 710	15 640 652
Nedskrivning anleggsmidler		424 824	-
Endring i varelager		-1 171 989	3 279 121
Endring i kundefordringer		-6 230 073	1 430 877
Endring i leverandørgjeld		-11 309 122	6 090 112
Endring i andre tidsavgrensingsposter		6 157 086	-1 044 089
Endring balanseført pensjonsforpliktelse		-8 544 702	1 436 102
Endring andre avsetninger for forpliktelser		12 033 355	-1 462 845
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		27 002 000	24 375 799
<i>Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</i>			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		81 394	125 234
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-30 507 828	-51 407 956
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak		50 000	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-30 376 434	-51 282 722
<i>Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter</i>			
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		0	68 000 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		-15 997 938	-13 022 938
Utbetalinger av konsernbidrag		-5 000 000	-18 900 000
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		-20 997 938	36 077 062
Netto kontantstrøm for perioden		-24 372 372	9 170 139
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		99 176 169	90 006 029
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		74 803 797	99 176 168
<i>Denne består av:</i>			
Bankinnskudd m.v.	note 8	74 803 797	99 176 169
		0	-1

Til bystyret i Fredrikstad kommune

REVISORS BERETNING

Uttalelse om særregnskapet

Vi har revidert særregnskapet for FREVAR KF som viser et overkudd på kr 42 406 231. Særregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for særregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide særregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i kommuneloven, forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et særregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette særregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at særregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i særregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at særregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foretakets utarbeidelse av et særregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av særregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til FREVAR KF per 31. desember 2014, og av resultater, endringer i egenkapitalen og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i kommuneloven, forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold*Konklusjon om særbudsjett*

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for særregnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i særregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om særregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med særregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Annet

I henholdt til H-3/14¹ skal det, i selvkostkalkylen, beregnes alternativkostnad (kalkulatorisk rentekostnad) for alle anskaffelser av varige driftsmidler. Beregningsgrunnlaget er årets gjennomsnittlige verdi av netto anskaffelseskostnad. Som kalkylerente skal det benyttes 5-årig swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng. Foretaket har i sine beregninger brukt faktisk betalt rente.

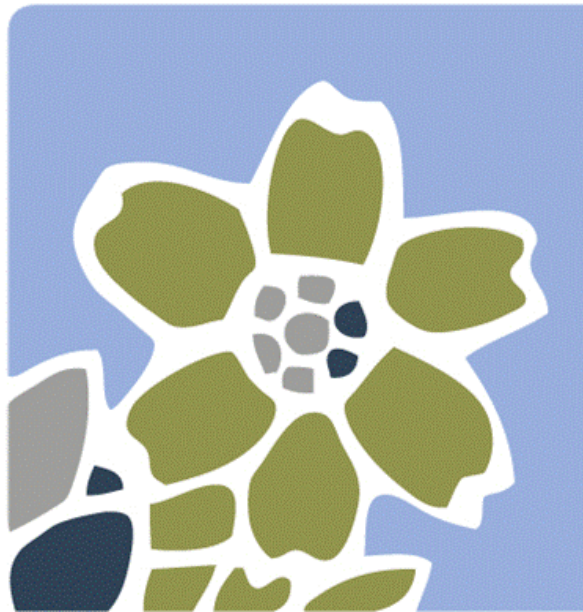
Fredrikstad, 17.02.2015

Jolanta Betker

Jolanta Betker

Oppdragsansvarlig revisor

FREVAR KF har vært sertifisert siden nov. 2000

FREVAR KF – Fredrikstad vann, avløp og renovasjonsforetak
Postboks 1430, 1602 Fredrikstad
Habornveien 61, 1630 Gml. Fredrikstad

Tlf.: 69 35 73 00 www.FREVAR.no

Design og trykk: AKRS og HEMB

Vedtatt av bystyret 18.06.2015